

Een passage uit *Jan Kordaat speurder* van Jijé, uit het verhaal dat later de titel *Les cargos disparus* (*De verdwenen vrachtschepen*) kreeg. De inktlijn oogt wat aarzelend, wellicht omdat deze hier door iemand anders is uitgevoerd. Eddy Paape?

Sporen van Paape

Hoewel de verhalen van Kordaat na publicatie van de laatste pagina van Jijé in het weekblad *Robbedoes* gewoon zonder onderbreking doorliepen, blijft de gang van zaken chronologisch gezien tamelijk ingewikkeld. Paape vertelde vaak dat hij Jijé eerst een korte tijd heeft geassisteerd, voordat hij hem opvolgde. 'Ik had de vier laatste platen geïnk't van een avontuur dat zich afspeelde aan de oever van de Semois, en ook die hele episode waaruit een scène op het omslag staat van het tweede gekartonneerde album,' herinnerde Paape zich.² Hij verwijst hiermee duidelijk naar pagina's uit de episode *Het padvindderskamp*, die verscheen tussen 5 oktober 1944 (*Robbedoes* nr. 241) en 15 maart 1945 (*Robbedoes* nr. 262), en uit *De verdwenen vrachtschepen*, gepubliceerd tussen 29 maart 1945 (*Robbedoes* nr. 263) en 27 juni 1946 (*Robbedoes* nr. 323). Het is inderdaad plausibel dat Paape gedurende het eerste semester van 1946 Jijé heeft geholpen. Maar dat hij dat een jaar daarvóór ook al heeft gedaan is onmogelijk, omdat Franquin en Morris pas in de herfst van 1945 met Jijé in contact zijn gekomen. Een eventuele eerdere samenwerking is dus uitgesloten. Paape zelf was ook verbaasd over deze discrepantie in de chronologie: 'Ik kreeg laatst een nummer van *Robbedoes* te zien uit december 1944. Ik herinner me nog precies dat ik die omslagtekening met Jan Kordaat heb geschetst. Maar begrijpen doe ik het niet, want ik kende Jijé

toen niet eens! In mijn herinnering ben ik pas in 1946 echt bij Dupuis begonnen.'⁷

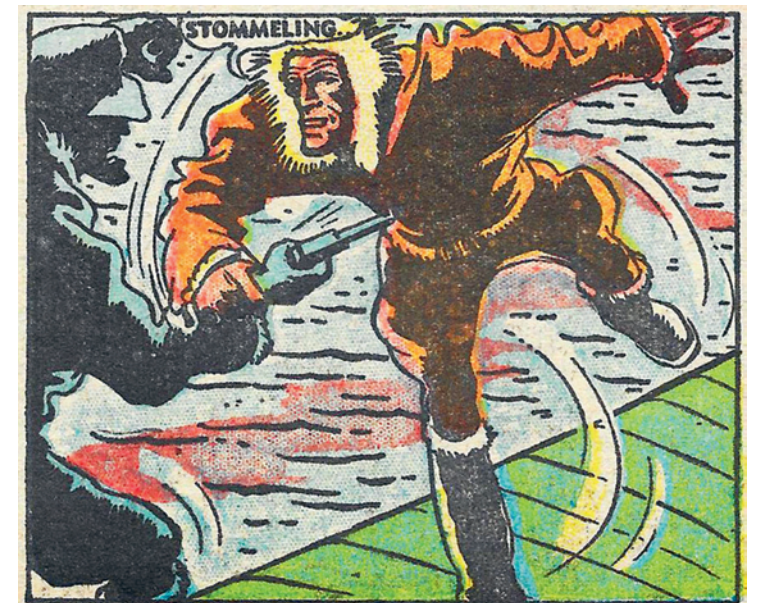
Dit werpt de vraag op of zijn bemoeienis met deze verhalen van Jijé misschien dateert uit 1948, het jaar waarin deze verhalen werden gebundeld in het album *Jan Kordaat speurder II* en waarin *Jan Kordaat speurder* werd herdrukt. Paape had toen een deel van het benodigde inktwerk uitgevoerd. De tekenaar heeft wel eens aan kennissen verteld dat hij heeft meegeholpen om de uitgave van deze albums mogelijk te maken. Een aantal platen zou zijn beschadigd of zoekgeraakt na publicatie in het weekblad, waardoor de productie van nieuwe brondocumenten nodig was. Originele tekeningen hadden in die tijd maar weinig waarde. Dit maakt het zeker voorstelbaar dat oorspronkelijke platen soms moesten worden gerestaureerd of zelfs gereconstrueerd. Illustratief hiervoor is een anekdote van tekenaar Willy Lambil, die in 1952 bij de tekenstudio van Dupuis in Marcinelle was komen werken. 'Ik zag een keer op kantoor een originele plaat van Jijé, uit het tweede album van Jan Kordaat, opgerold in de papiermand zitten. Ik heb hem eruit gevist om hem te bekijken – en hem daarna weer teruggedaan. Die tekening is dus uiteindelijk in de vuilnisbak terechtgekomen. En dat gebeurde vaak. Originele tekeningen hadden toen geen enkele waarde. Ik heb wel eens platen van mezelf teruggevraagd en die bleken in deplorable

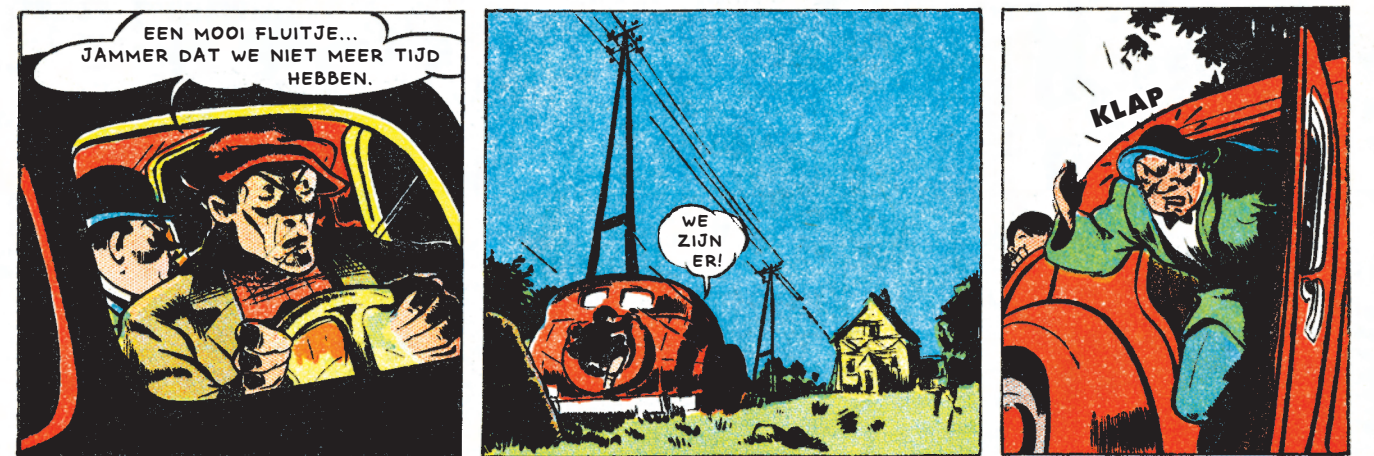
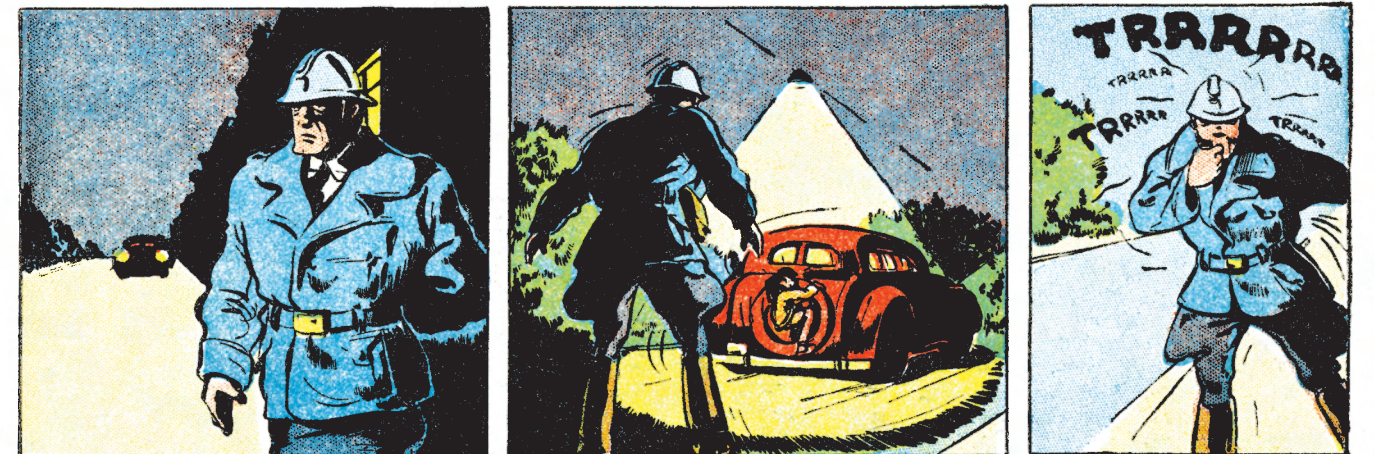
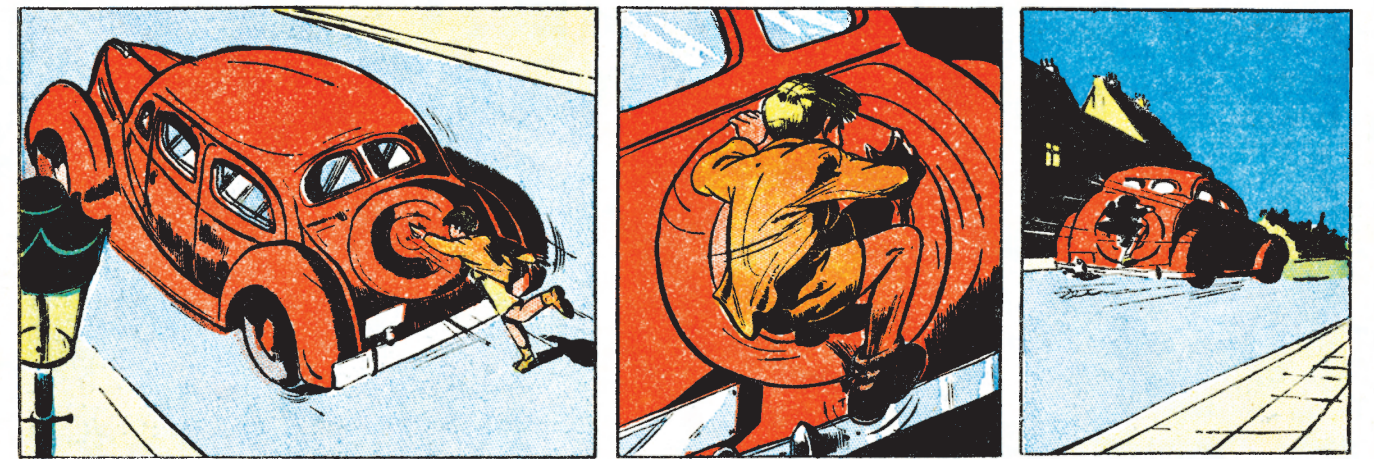
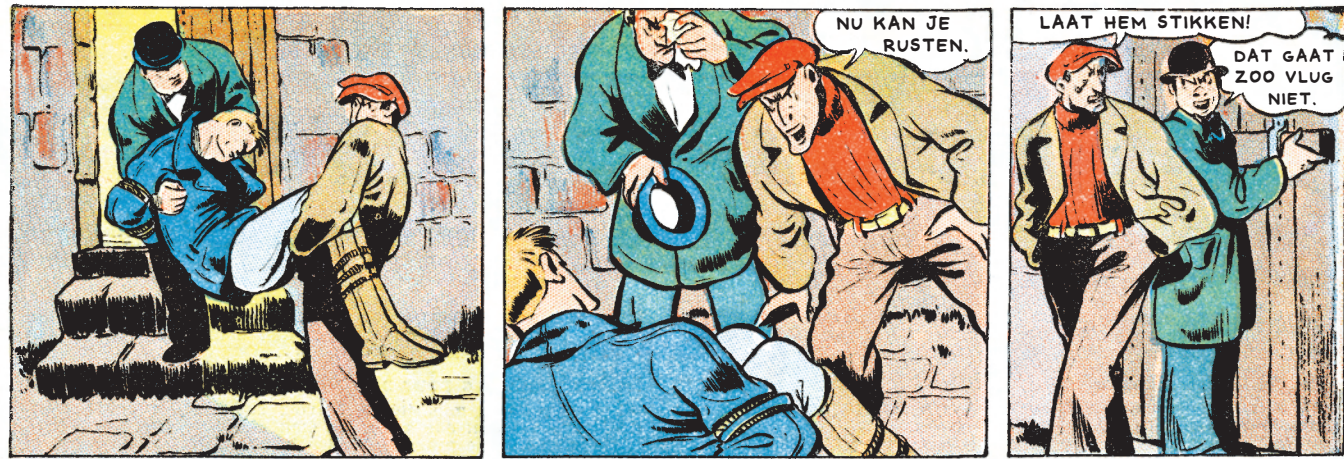
staat, ze zaten onder de koffie- en biervlekken. Wanneer een pagina eenmaal in het blad was afgedrukt, had het origineel geen waarde meer.'¹⁷

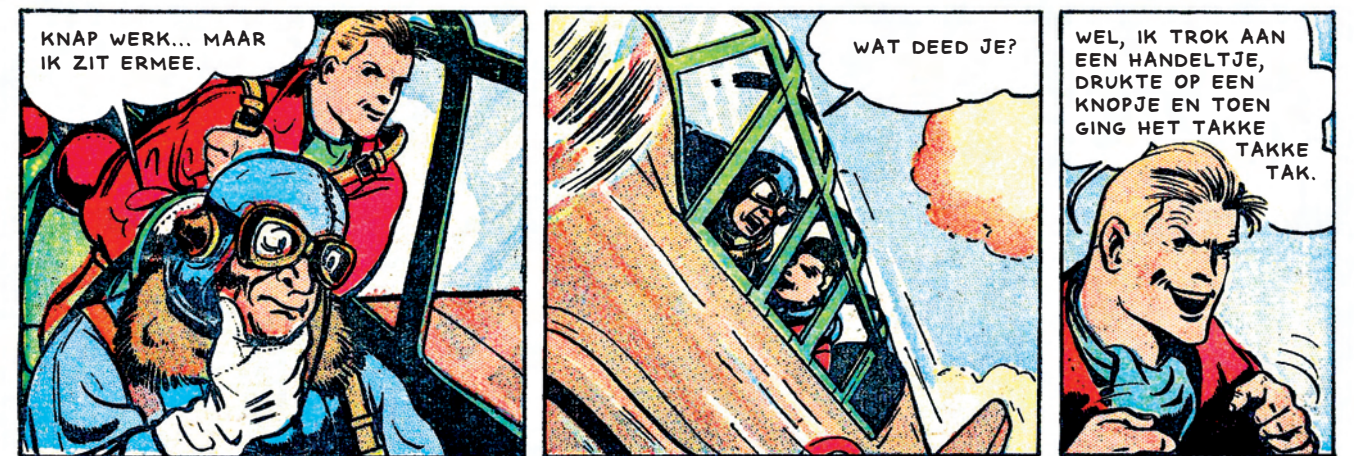
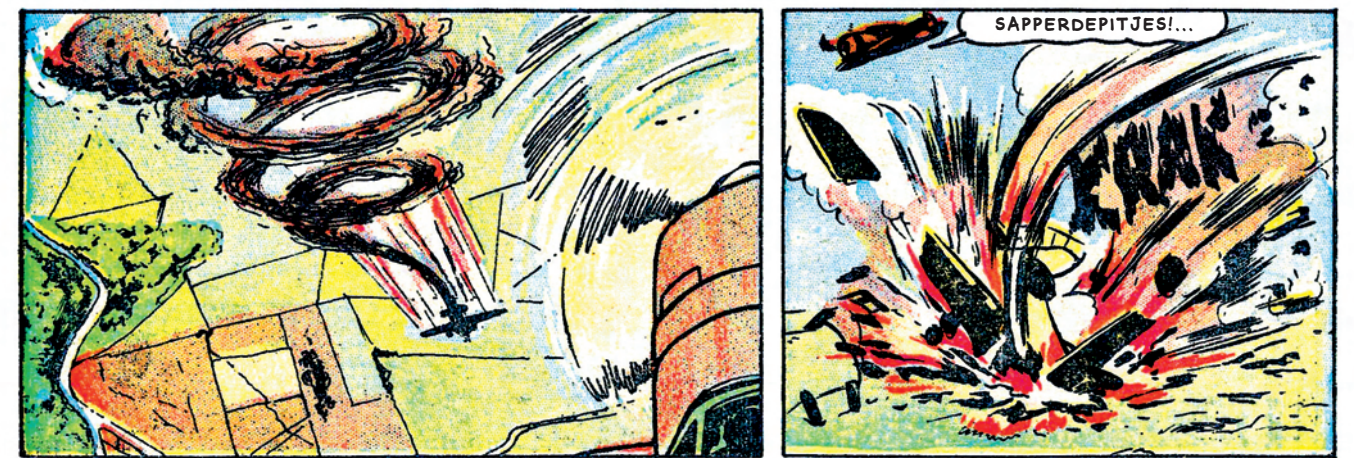
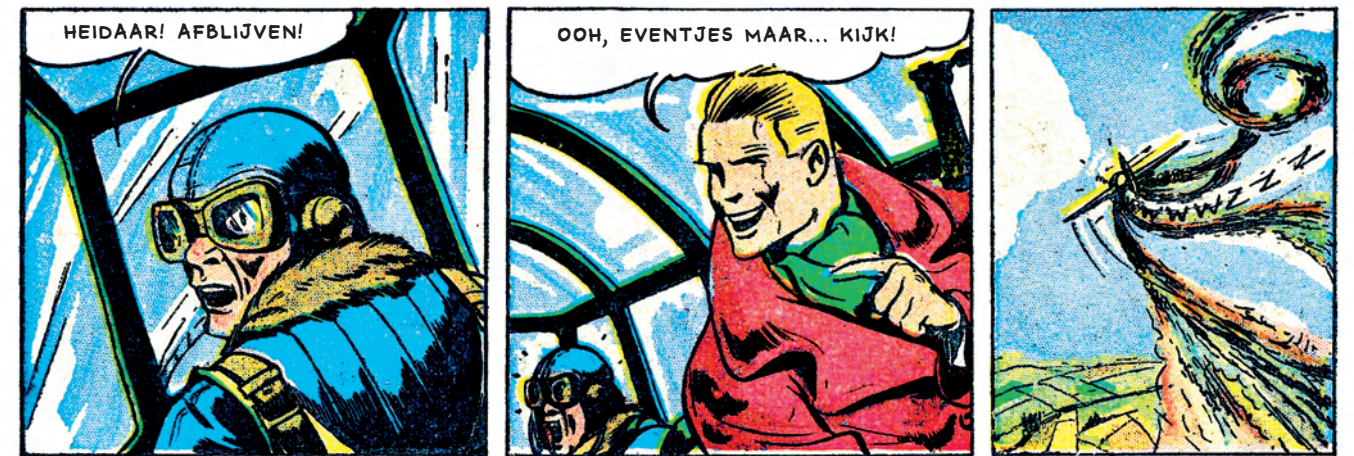
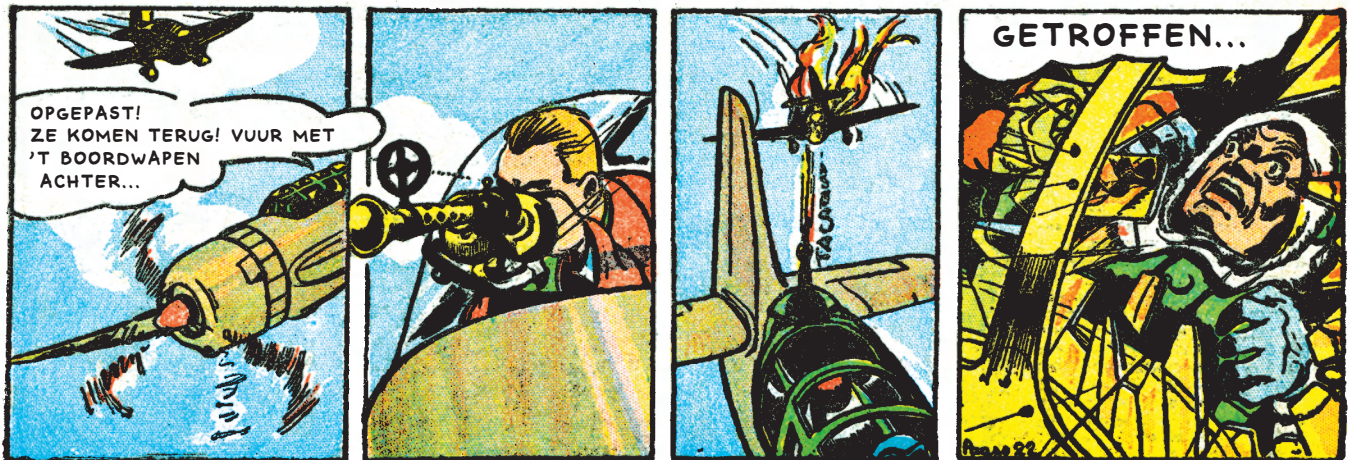
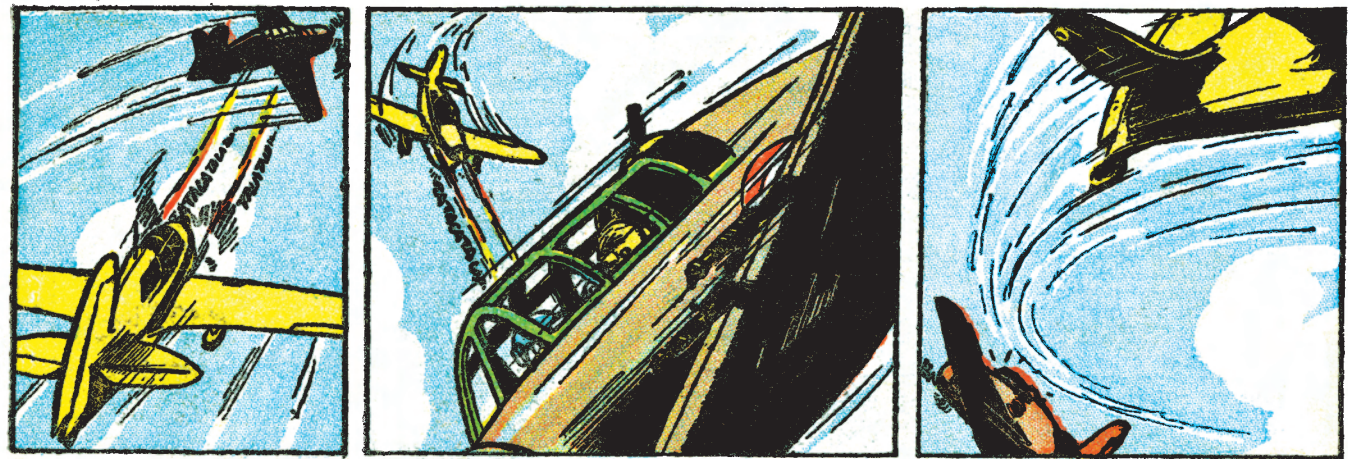
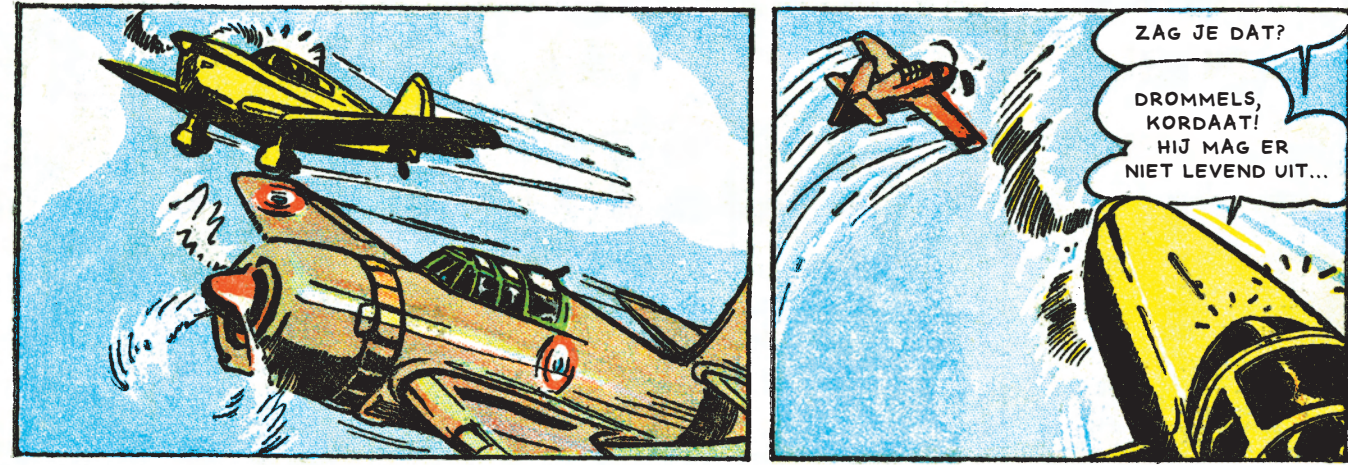
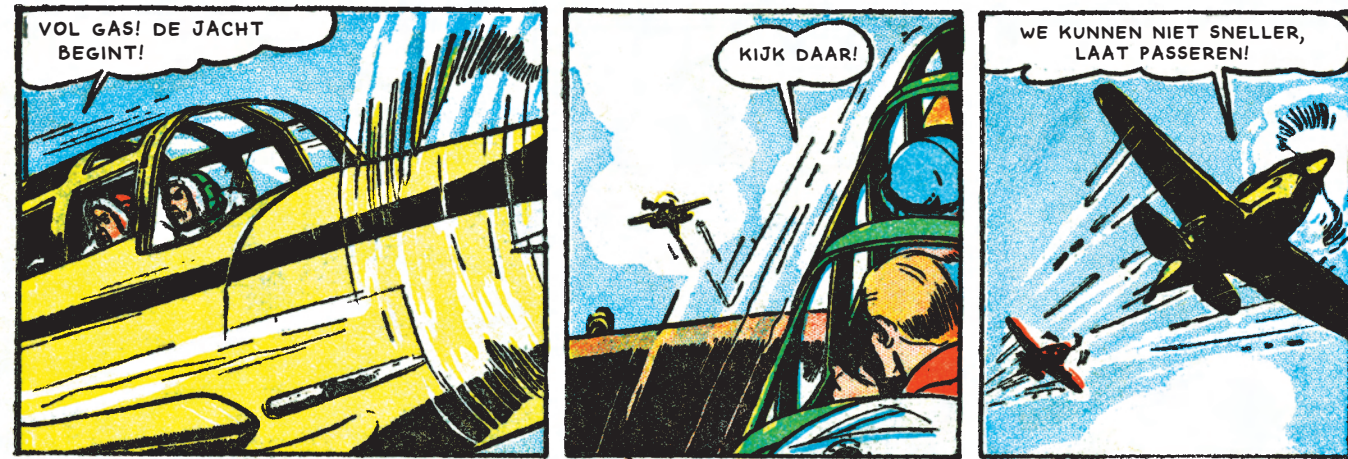
Dit zou betekenen dat de uitgever niet aan Jijé heeft gevraagd om de verdwenen delen van de puzzel te reconstrueren, maar aan de tekenaar die inmiddels de verantwoordelijkheid voor de serie droeg: Eddy Paape. Jijé was begin 1948 al druk bezig met voorbereidingen voor zijn reis naar Mexico en hij had de uitgever voor vertrek beloofd dat hij nog een flinke voorraad tekeningen af zou maken. Het was ook niet de eerste keer dat andere medewerkers pagina's van Gillain opnieuw moesten tekenen om publicatie in album mogelijk te maken. In dezelfde periode zijn ook delen van *Het geheim van den Hindoesleutel* en *Robbedoes op avontuur* door even onhandige als anonieme studiomedewerkers overgetrokken.

Twee voorbeelden van plaatjes uit *De verdwenen vrachtschepen*, door Jijé, die echter de vaardigheid missen die we van hem kennen. Heeft hij het inktwerk door Paape laten doen, opdat deze de techniek onder de knie kon krijgen?

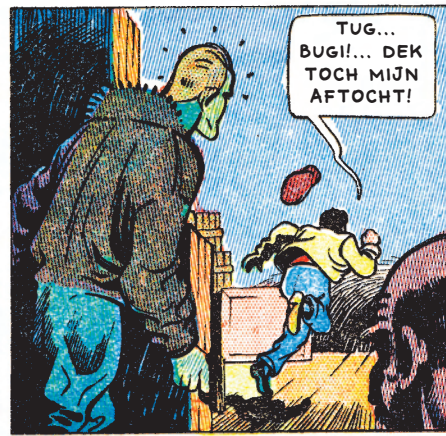
De omslag van het weekblad *Robbedoes* nr. 253 van 28 december 1944. Paape herinnerde zich dat hij deze had geïnk't, hoewel de tekening dateert uit een periode waarin hij Jijé nog niet had ontmoet.

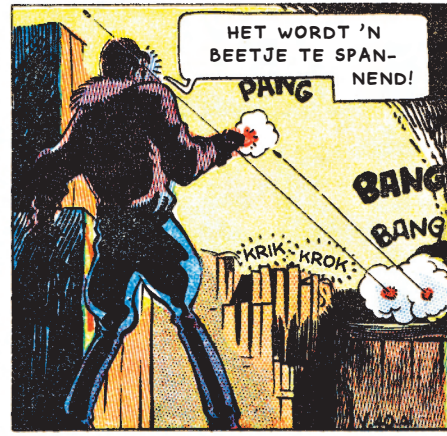

ZE LETTEN NIET OP MIJ!... NU KRIJG IK 'N GOEDE KANS!

TUG... BUGI!... DEK TOCH MIJN AFTOCHT!

HET WORDT 'N BEETJE TE SPANNEND!

PANG
BANG
KRIK
KROK

DE SCHURKEN! ZE HEBBEN DE KISTEN VOOR DE DEUR IN BRAND GESTOKEN...

WE MOETEN DE BRAND BLUSSEN... ZONIE ZAL HIJ ZICH UITBREIDEN!

UITBREIDEN?... VLUK DAN!

MAAR DE BANDIETEN HEBBEN ALLES VOORZIEN... DOOR RIOOLTJES BUSKRUIT SCHIETEN OOK DE ANDERE KISTEN IN BRAND EN DE POGINGEN VAN KORDAAT BLIJVEN VRUCHTELOOS.

BEN... BEN JE GEWOND? TOCH NIET ERG!

NEE, ALLEEN MAAR EEN SCHRAM! 'N MILLIMETER DICHTER EN IK WAS ER GEWEEST!

DIE SCHRAM EN DE VLUCHT VAN DE BANDIET ZIJN VAN MINDER BELANG! VEEL BELANGRIJKER IS HET, WAT ZE DAAR ACHTER DIE KIST AAN HET BROEIEN ZIJN, DAT ZE DE GANG VERSPERREN!

KRIK
KROK
KRAK

INTUSSEN...

NU WE MET DRIEËN ZIJN, ZULLEN WE VLUK OPSCHIETEN... JULLIE BEIDEN KNAPPEN DE KARWEI OP EN IK LET INTUSSEN GOED OP ONZE VRIENDJES!

INTUSSEN...

WACHT... HIER MOEST DE DIRECTEUR BIJ ONS KOMEN!

HIJ NEEMT HET NOGAL GEMAKKELIJK OP, DIE DIRECTEUR VAN JOU!... ALS HIJ DENKT, DAT IK HIER WORTEL WIL SCHIETEN, DAN VERGIST HIJ ZICH LEIJK...

NEE, MAAR HIJ HEEFT 'N SNELLE WAGEN EN DAT TELT OOK MEE!

EN ALS JE ER LIEVER TE VOET UITKNIJPT, GA DAN GERUST JE GANG!... WIJ WACHTEN! WIJ HEBBEN NIETS TE VERZEN!... DE KERELS IN DE Kelder ZIJN NU BIJNA GAAR!

BUGI ZAL JE ALLES UITLEGGEN! HET IS REUZEGRAPPIG... MAAR HAAL GEEN DOMME MEER UIT, OF JE ZAL ER VAN LUSTEN!

EVEN LATER...

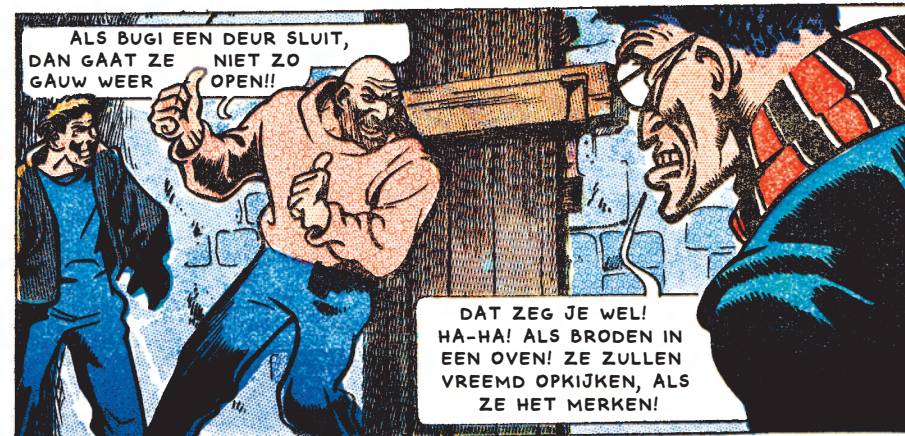
ALLES KLAAR!... KUNNEN WE GAAN?

JA... EN MAAK DE DEUR GOED DICHT! ZIJ MOETEN BLIJVEN! ZIJ ZULLEN HET HEERLIJK WARM HEBBEN! HA-HA-HA-HA!

VLUK, SAM!... NAAR DE DEUR!...

ALS BUGI EEN DEUR SLUIT, DAN GAAT ZE NIET ZO GAUW WEER OPEN!!

DAT ZEG JE WEL! HA-HA! ALS BRODEN IN EEN OVEN! ZE ZULLEN VREEMD OPKIJKEN, ALS ZE HET MERKEN!

BRAND!

BLIJF STAAN, KORDAAT! DAT IS GEKKENWERK! NOOIT ZAL JE...

BLIJF DAN ALLEEN ACHTER!

KORDAAT! KOM TERUG! DAAR WOEDT DE BRAND HET HEVIGST!... HET IS ZELFMOORD!!

NA EEN ONBERISPELIJKE LANDING STAAT DE 'DOUGLAS' STIL MIDDEN OP DE STARTBAAN.

JE KENT MIJN BEVELEN! WIE TRACHT TE VLUCHTEN, KOGEL JE NEER! HAAST JE!

HANDEN OP!... EN... GEEN GRAPJES, OF...

VOORUIT DAN MAAR... ER ZIT NIETS ANDERS OP... VOOR HET OGENBLIK...

HALT! WIE HEET HIER HÜSTRÖM?

HÜSTRÖM?... WEL... WELJA, DAT MOET IK ZIJN...

GOED, PROFESSOR, MEN ZAL U NAAR HET LABORATORIUM VAN HET ATOOMONDERZOEK BRENGEN! EN WIE IS KORDAAT?... WEL?... NIEMAND HEET KORDAAT?... GOED DAN. WAT IS UW NAAM, U DAAR? JA DIE GROTE!... WEL?...

IK HEET JAN DUPUIS EN BEN INGENIEUR...

OP HÜSTRÖM NA, WORDEN AL DE GEVANGENEN NAAR AFDAK 4 GEBRACHT, WAAR ZE HUN ZAKKEN MOETEN LEEG MAKEN... DAN WORDEN GROTE NUMMERS OP HUN BORST EN RUG GESCHILDERD.

HET IS HIER EEN ECHT CONCENTRATIEKAMP!

SSST!... WE MOETEN NIET SPREKEN ONDER 'T WERK!

MAG DAT NIET? NEEN?... WEL, IK HEB ER GENOEG VAN!... IK WIL WETEN, WAT DAT HIER ALLE... MAAL BETEKEN!

DAARNA WORDEN ZE NAAR DE WERKPLAATSEN GEBRACHT...

INTUSSEN, IN HET VLIEGTOEG, WAARIN JEFKE VERBORGEN ZIT... DAT WORDT EEN HELE KARWEI, HANS, EER WE AL DAT REISGOED HEBBEN OPGEBOEGEN... WAT ZOU HET?... WE HEBBEN AL DE TIJD!

NIETS TE DOEN! WE MOETEN DADELIIJK AAN 'T WERK!... GUIDO STERKENS KAN ELK OGENBLIK AANKOMEN... GUIDO STERKENS?!

'N MOOIE BOEL!... MAAR IK GERAAK HIER WEL UIT!

INTUSSEN IS JEFKE ERIN GESLAGD ONGEMERKT UIT HET BAGAGERIUM TE SPRINGEN EN ZICH IN EEN BOSJE TE VERSCHUILEN.

OEF! ZO VER ZIJN WE! MAAR NU MOET IK KORDAAT TERUGVINDEN!

EUREKA!